

EU:s översyn av regelverket för elektroniska kommunikationer

Näringsdepartementet

2008-01-08

Dokumentbeteckning

KOM(2007)697 slutlig

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2002/21/EG om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster, direktiv 2002/19/EG om tillträde till och samtrafik mellan elektroniska kommunikationsnät och tillhörande faciliteter och direktiv 2002/20/EG om auktorisation för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster

KOM(2007)698 slutlig

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2002/22/EG om samhällsomfattande tjänster och användares rättigheter avseende elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster, direktiv 2002/58/EG om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation och förordning (EG) nr 2006/2004 om konsumentskyddssamarbete

KOM(2007) 699 slutlig

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av en europeisk myndighet för marknaden för elektronisk kommunikation

Sammanfattning

Kommissionen har föreslagit en uppdatering av regelverket för elektroniska kommunikationer från 2001 som innebär att man presenterat två direktivförslag. Det ena direktivet - "bättre reglering" - innehåller ändringar i ram-, tillträdes och auktorisationsdirektiven och det andra - "medborgarnas rättigheter" - innehåller ändringar i direktiven om dataskydd och samhällsomfattande tjänster. Ändringarna syftar till att modernisera och förenkla direktiven, men de grundläggande förutsättningarna om att öka konkurrensen och harmoniseringen på marknaden ligger fast från nuvarande reglering.

1.1 Ärendets bakgrund

Nuvarande regelverk för elektroniska kommunikationer antogs 2001 och är i Sverige huvudsakligen genomfört genom lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation. Regelverket består av fem huvuddirektiv och fyra ytterligare rättsakter. Huvuddirektiven är ramdirektivet¹, auktorisationsdirektivet², tillträdesdirektivet³, direktivet om samhällsomfattande tjänster⁴ samt direktivet om integritet och elektronisk kommunikation⁵. Övriga rättsakter består av radiospektrumbeslutet⁶, LLUB-förordningen⁷, konkurrensdirektivet⁸ och rekommendationen om relevanta marknader⁹.

Nuvarande regelverk är i sin tur baserat på ett regelverk för telekommunikationer som antogs under 1990-talet för att öppna de nationella marknaderna för konkurrens.

Huvudsyftet med regelverket är att uppnå ökad konkurrens och harmonisering på området elektronisk kommunikation. Detta ska leda till ett ökat utbud med lägre priser och bättre kvalitet för slutkunderna.

Regelverket bygger på att de nationella regleringsmyndigheterna (i Sverige Post- och telestyrelsen) ska utöva tillsyn över marknaderna för elektronisk kommunikation. Regleringsmyndigheterna ska härvid utföra analyser av hur de olika marknaderna fungerar. Om sådana analyser visar att det finns en dominerande aktör med ett betydande inflytande på en enskild marknad (SMP) har de möjlighet att införa särskilda skyldigheter för denna s.k. SMP-aktör.

---

¹ Direktiv 2002/21/EG om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster

² Direktiv 2002/20/EG om auktorisation för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster

³ Direktiv 2002/19/EG om tillträde till och samtrafik mellan elektroniska kommunikationsnät och tillhörande utrustning

⁴ Direktiv 2002/EG om samhällsomfattande tjänster och användares rättigheter avseende elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster

⁵ Direktiv 2002/58/EG om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation

⁶ Beslut 676/2002/EG om ett regelverk för radiospektrumpolitiken i Europeiska gemenskapen

⁷ Förordning 2887/2000 om tillträde till accessnät

⁸ Direktiv 2002/77/EG om konkurrens på marknaderna för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster

⁹ Rekommendation K2003/497 om relevanta produkt- och tjänstemarknader inom området elektronisk kommunikation

Av regelverket framgår att regleringarna regelbundet ska ses över. Den översyn som kommissionen gjort under 2006 och 2007 har resulterat i nu liggande förslag. Översynen har inte lett till förslag om någon genomgripande revidering av de grundläggande förutsättningarna eller målen i gällande regelverk utan utgör en uppdatering och modernisering av regelverket. Mot den bakgrunden föreslås LLUB-förordningen upphöra att gälla eftersom reglering av marknaden för LLUB enligt det föreslagna regelverket har gjort förordningen överflödig.

Direktivet om samhällsomfattande tjänster kommer dessutom att mer grundläggande ses över under kommande år och för detta direktiv föreslås därmed endast mindre ändringar i och med gällande översyn.

1.2 Förslagets innehåll

Ökad konkurrens och harmonisering på området för elektroniska kommunikationer, ska ge större valfrihet och lägre priser för konsumenterna. Förslagen innebär att kommissionen och de nationella regleringsmyndigheterna ska koncentrera sig på de mest betydande hindren för en fungerande konkurrens i form av s.k. flaskhalsresurser som kontrolleras av dominerande företag.

Ett led i att öka möjligheterna att uppnå en fungerande konkurrens är att kommissionen föreslår att nationella regleringsmyndigheter ska kunna ålägga SMP-aktörer att införa funktionell separation av delar av deras verksamheter. Detta kan bli aktuellt i de fall SMP-aktörer, till sina konkurrenter på slutkundsmarknaden, säljer tillträde till en nödvändig del av den egna infrastrukturen. Ett sådant åläggande ska enligt förslaget föregås av en noggrann analys och användas endast i de fall annan reglering inte bedömts kunna uppnå en tillfredställande konkurrens.

Det föreslagna regelverket tar också sikte på att öka harmoniseringen av dess tillämpning mellan de olika medlemsstaterna. Syftet med detta är att skapa bättre förutsättningar för en fungerande inre marknad inom området elektronisk kommunikation. Mot denna bakgrund föreslås bl.a. att kommissionen ska ges möjlighet att uttrycka ”allvarliga tvivel” mot föreslagna skyldigheter för SMP-aktörer och i förlängningen kunna inlägga sitt veto däremot. I det gällande regelverket har kommissionen denna möjlighet vad avser de nationella regleringsmyndigheternas avgränsningar av relevanta marknader liksom bestämmandet av SMP-aktörer för dessa.

Förstärkt roll för regleringsmyndigheterna. Medlemsstaterna ska ha oberoende regleringsmyndigheter som hanterar tillsynen av de genomförda direktiven och som regelbunden ska genomföra analyser av de relevanta marknaderna på området elektronisk kommunikation. Förslaget innebär att gemensamma regler för när inhibition av regleringsmyndighetens beslut ska få fattas av domstolarna. Syftet är att inte kunna skjuta upp giltigheten av regleringsmyndighetens beslut i onödan.

Bättre tillgång till radiofrekvenser: Tjänste- och teknikneutralitet införs som grundregel för radiofrekvensanvändning vilket kommer att möjliggöra en mer efterfrågestyrd och flexibel användning av radiospektrumet.

Ökad säkerhet i samband med användningen av kommunikationsnät, införs genom att medlemsstaterna ska se till att det finns tydliga riktlinjer för hur en hög säkerhetsnivå kan bibehållas och tillhandahållare av elektroniska kommunikationsnät får en ökad skyldighet att rapportera incidenter till regleringsmyndigheterna.

Nya konsumenträttigheter och rättigheter för enskilda. Kommissionen föreslår också en rad ändringar som syftar till att stärka konsumenternas rättigheter, t.ex. rätten att byta teleoperatör på en arbetsdag, rätten till transparenta och jämförbara prisuppgifter, möjligheten att ringa gratisnummer från annat land och ett effektivare gemensamt europeiskt 112-larmnummer. För ett ökat skydd av medborgarnas personliga integritet föreslås t.ex. notifieringskrav om en operatör misstänker att privat information kommit i orätta händer.

För att reformerna ska kunna genomföras snabbt och effektivt föreslår kommissionen att det ska inrättas en **europeisk telemarknadsmyndighet, EECMA**. Den föreslagna myndigheten ska bidra till att tillämpningen av regelverket blir mer enhetligt inom EU, avlasta och ge råd till kommissionen i vissa frågor samt bidra till att det skapas en mer konsekvent reglering av viktiga kommunikationstjänster (som bredbandstillgång, internationell roaming, användning av mobiltelefoner på flygplan och fartyg och gränsöverskridande affärstjänster) i EU:s 27 medlemsländer. För vissa typer av gränsöverskridande tjänster föreslås myndigheten ge rådgivning om gemensamma förfaranden för tillståndsgivning. Kommissionen anser därmed att den europeiska telemarknadsmyndigheten på ett mer effektivt sätt kommer kunna kombinera de uppgifter som nu utförs av den Europeiska gruppen av regleringsmyndigheter (ERG) och Europeiska byrån för nät- och informationssäkerhet (ENISA). Dessa två organisationer föreslås ingå i den nya myndigheten.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Nuvarande regelverk är i huvudsak genomfört genom lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation och genom ändringar i lagen (1998:31) om standarder för sändning av radio- och TV-signaler. Ändringar i direktiven kommer att få effekter på denna reglering.

1.4 Budgetära konsekvenser

Inrättandet av en ny EU-myndighet kommer att påverka EU-budgeten. Enligt förslaget ska myndigheten inleda sin verksamhet år 2010. År 2012 har kommissionen bedömt att kostanden för myndigheten uppgår till 27,5

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen stödjer en ökad harmonisering inom området elektronisk kommunikation samt ett tydligare och enklare regelverk. Området kännetecknas av en snabb teknisk utveckling och en pågående sammansmältning av tekniker och tjänster (konvergens). Mot den bakgrunden är det positivt att det i förslaget till nytt regelverk uttrycks att regleringsåtgärder ska inriktas på s.k. flaskhalsresurser i infrastrukturen. En ökad konkurrens ger möjligheter för lägre priser och ett breddat utbud av tjänster i till gagn för slutkunderna. Syftet att uppnå ökad säkerhet och ett förbättrat skydd för konsumenterna stöds också av regeringen.

Regeringen är vidare positiv till förslaget att tjänste- och teknikneutralitet införs som grundregel för radiofrekvensanvändning med vissa undantag för att undvika skadliga störningar och mål av allmänt intresse eller för att främja kulturell och språklig mångfald och pluralism i medierna. Det ligger i linje med att utvecklingen av konsumenternas efterfrågan och den tekniska utvecklingen är svår att förutse varvid det från en samhällsekonomisk utgångspunkt därför är önskvärt med en flexibilitet i användningen av radiofrekvenser.

Regeringen ställer sig tveksam till införandet av en ny europeisk myndighet så som framförs i direktivförslagen. Regeringen stödjer målet att uppnå en ökad harmonisering som kan leda till ökade möjligheter för svenska företag och förbättrad konkurrens på den svenska marknaden. Det är dock tveksamt om det sätt som den föreslagna myndighet är tänkt att arbeta på skulle vara ett bättre sätt att genomföra de nya reglerna än genom en utveckling av existerande regleringsfunktioner. Det är vidare tveksamt hur inrättandet av en europeisk myndighet med bl.a. uppgiften att harmonisera utformning av skyldigheter för SMP-operatörer m.m. stämmer överens med planerna på att på sikt avskaffa denna reglering och att tillsynen över marknader därefter enbart ska ske med hjälp av den generella konkurrenslagstiftningen.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Flera medlemsstater har uttryckt skepsis mot behovet av att inrätta en ny EU-myndighet på detta område.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Övriga institutioners ståndpunkter är ännu inte kända.

Förslagen är inte remitterade.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Rättslig grund är artikel 95. Beslut fattas enligt artikel 251. Rådet fattar beslut med kvalificerad majoritet och Europaparlamentet har medbeslutanderätt.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Kommissionen framför att förslagen bygger på ett existerande regulatoriskt ramverk där kommissionens roll gentemot medlemsstaterna redan är etablerad. Således innebär förslagen ingen förändring av subsidiaritetsprincipen i detta avseende. Vidare framförs att regelverket är baserat på principen om decentraliserad reglering där de nationella tillsynsmyndigheterna ansvarar för tillsyn av de nationella marknaderna.

I förhållande till proportionalitetsprincipen anser kommissionen att förslagen inte går längre än nödvändigt för att nå en effektivare reglering av området elektronisk kommunikation inom EU.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Rättsakterna kommer att behandlas av i rådsarbetsgruppen för telekom och informationssamhällets tjänster.

4.2 Fackuttryck/termer

LLUB (Local Loop Unbundling). LLUB innebär att en tillträdande operatör hyr hela eller en del av den kopparledning som når fram till slutkunden, samt hyr plats i relevant telestation. Tillträdet kräver även att den tillträdande operatören sätter in egen utrustning, till exempel modemutrustning, i eller i anslutning till telestationen.

Internationell roaming. Roaming är ett begrepp som används inom mobilkommunikation för att beskriva att en abonnent utan avbrott i kommunikationen kan byta från en radiostasstation (telemast) till en annan. Internationell roaming avser att abonnenter kan använda sina mobila terminaler i utlandet, utanför sin operatörs täckningsområde, genom att nyttja lokala operatörers infrastruktur.

SMP (Significant Market Power) SMP betecknar företag som har ett betydande inflytande på en marknad. För att fastställa om ett företag har ett betydande inflytande används i princip de analysmetoder som förekommer när dominans på en marknad ska fastställas enligt den generella konkurrensrätten.

2007/08:FPM45